

folklor/edebiyat'tan

Yeni bin yıl, başka bir şehirleşmeyi de beraberinde getirdi; özellikle iktisadi kurumların uluslararası niteliği kapitalist dünyanın büyüyen gücü yanında sosyal hayatta güvensizliği de çoğaltmaya başladı. Dünyanın gelişmiş ve gelişmekte olan ve hatta az-gelişmiş ülkelerinde bile artık belirgin bir şekillenme gösteren güvenli siteler (gated communities), geçmişin bütün kesimlere açık, mekan paylaşımına dayalı, komşuluk ilişkilerini de güçlendiren kentleşme anlayışından, toplumsal tabakalaşmanın da biçimlendirdiği kapalı alanlara dönüşmeye başladı.

Türkiye’de de özellikle 1980’li yıllardan itibaren belirginleşmeye başlayan ama özellikle 2000’li yıllardan itibaren hızla çoğalan bu şehrin yeni mekanlarını, **Dr. Sevgi Kesim Güven** ve **Dr. Altan Kar**, İstanbul’dan iki merkezi, Ataşehir ve Başakşehir örneklemeden hareketle irdelemekteler.

Toplumsal tarih ile edebiyat ilişkisi, özellikle de Türkiye gibi bir dönem aktörlerinin önemli bir bölümünün edebiyat ve sinema uğraşları yanı sıra toplumsal/siyasi kimlikleriyle de gündemde olmuş ülkelerde, belirleyici öğelerden birini oluşturur. **Dr. Süreyya Çakır**, Kemalist ideolojinin temel belirteçlerinin sinema ve edebiyattaki uzantılarını, siyasal/ideolojik göstergeler açısından; **Dr. Ernur Genç**, İslamın yalnızca “müslüman özne”yle sınırlı bir din olmadığı, İslami ideolojilerin ve siyasal İslamcılığın hakim söylemlerinin karakteristiği üzerinden, karşıt savları da ele alarak, siyasal İslam’ın moderniteyle ilişkisini; **Dr. Aytaç Yıldız** ise Türkiye’de oryantalizm eleştirisinin alımlanmış biçimlerini ele alıyorlar.

Atışma, âşık tarzı şiir geleneğinin en önemli unsurlarından birini oluşturuyor. Özellikle Çukurova yöresi halk kültürü çalışmalarıyla haklı bir saygınlık kazanmış olan **Dr. Erman Artun**, bu kez de âşıklık geleneğinde atışma unsurunu Çukurova özelinde örnekleriyle değerlendiriyor

Dergimizin bu sayısında müzik kültürüne ilişkin yazılar önemli bir çeşitlilik gösteriyor. Anadolu ağıtlarının türküleşme sürecini **Dr. Merdan Güven**; Türk halk müziğinde toplu çalma söyleme geleneğini **Mehmet Öcal**, popüler müzik ile gündelik yaşam deneyimini ise **Dr. Aykut Çerezciöğü** irdeliyor.

Dr. Cenk Güray ve **Murat Salim Tokaç** ise XVII. ve XVIII. yüzyıla ait müzikal özelliklerin merkezi aktörü olan, gerek “Segah Tekbir, Salat-ı Ümmiye” gibi tüm İslam dünyasının hafızasında yer tutmuş eserlerin kendisine atfedilmesiyle ‘bilinirlik’, gerekse ismi etrafında oluşan ‘güçlü bestekarlık’ sıfatlarıyla kendisinden sonraki geleneği şekillendirmiş ve ‘ustad’ payesine ulaşmış Buhurizade Mustafa Itri Efendi’nin çalışmalarına dikkat çekiyorlar.

Atasözlerinin kelime öğretimi, ders kavratma, dilbilgisi uygulamaları, kültürel bilinç gibi eğitimsel edinimler bakımından küçümsenmeyecek işlevleri görülür. Türkçe öğretmenlerinin eğitim ortamında atasözlerinin kullanımına ilişkin görüşlerini, nitel araştırma yöntemi kullanarak **Dr. Seçkin Aydın** ele alıyor.

Dr. Yasemin Güniz Sertel, çağdaş Amerikan yazarları arasında yer alan Sara Paretsky'nin *Hayatın Tadı* adlı öyküsünden hareketle, batılı toplumlarda kadın yaşamının yaptırıcı toplumsal normlar tarafından şekillendirilip kontrol altında tutulmasını *Beden Politikası ve Yeme Bozuklukları* temaları ekseninde ele almakta.

Ülkemizde, folklorun bir bilim dalı olduğu fikri, 1913 yılında Ziya Gökalp'ın bir yazısından öğrenilmiş, bunu 1914 yılında Fuad Köprülü ve Rıza Tevfik Bölükbaşı'nın makaleleri izlemiştir. Yüzüncü yılına girdiğimiz folklor çalışmalarının bir özetini, değerli halkbilimci **Nail Tan** aktarıyor.

*

Yeni *folklor/edebiyat*'larda buluşmak dileğiyle...

Metin Turan

Yayın Yönetmeni